32000D0368

2000.6.8. AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK HIVATALOS LAPJA L 136/108

A BIZOTTSÁG HATÁROZATA

(2000. május 19.)

a veszélyes anyagok osztályozására, csomagolására és címkézésére vonatkozó törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezések közelítéséről szóló 67/548/EGK tanácsi irányelvnek a műszaki fejlődéshez történő 25. hozzáigazításáról szóló 98/98/EK irányelv kijavításáról

(az értesítés a C(2000) 1333. számú dokumentummal történt)

(EGT vonatkozású szöveg)

(2000/368/EK)

AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK BIZOTTSÁGA,

tekintettel az Európai Közösséget létrehozó szerződésre,

tekintettel a legutóbb az 1999/33/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvvel [1] módosított, a veszélyes anyagok osztályozására, csomagolására és címkézésére vonatkozó törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezések közelítéséről szóló, 1967. június 27-i 67/548/EGK tanácsi irányelvre [2] és különösen annak 28. cikkére,

mivel:

(1) A 67/548/EGK irányelv VI. melléklete útmutatót tartalmaz a veszélyes anyagok és készítmények osztályozására és címkézésére vonatkozóan. A VI. mellékletet legutóbb a 98/98/EK irányelv [3] 4. melléklete módosította. A 98/98/EK irányelv IV. mellékletének 3.2.3., 3.2.8., 6.2. és 8. pontja hiányos. Ebből következően, a 98/98/EK irányelv 4. mellékletét szükséges kijavítani.

(2) Az ezen irányelvben előírt intézkedések összhangban vannak a veszélyes anyagok és készítmények kereskedelme technikai akadályainak felszámolásáról szóló irányelvnek a műszaki fejlődéshez történő hozzáigazításával foglalkozó bizottság véleményével,

ELFOGADTA EZT A HATÁROZATOT:

1. cikk

A 98/98/EK irányelv 4. melléklete helyébe e határozat melléklete lép.

2. cikk

Ennek a határozatnak a tagállamok a címzettjei.

Kelt Brüsszelben, 2000. május 19-én.

a Bizottság részéről

Margot WALLSTRÖM

a Bizottság tagja

---

[1] HL L 199., 1999.7.30., 57. o.
[2] HL 196., 1967.8.16., 1. o.
[3] HL L 355., 1998.12.30., 1. o.

MELLÉKLET

„4. MELLÉKLET

1.6. Anyagok tekintetében az osztályozáshoz és a címkézéshez szükséges adatok az alábbi módon szerezhetők meg:

a) azon anyagok esetében, amelyekhez szükség van a VII. mellékletben megadott adatokra, az osztályozáshoz és a címkézéshez szükséges adatok többsége az alapadat-készletben jelenik meg. Ezen osztályozást és címkézést adott esetben felül kell vizsgálni, amennyiben a további információk rendelkezésre állnak (VIII. melléklet);

b) más anyagok (például az 1.5. szakaszban említett anyagok) esetében az osztályozáshoz és a címkézéshez szükséges adatok számos különböző forrásból szerezhetők be, ilyenek például az előző vizsgálatok eredményei, a veszélyes anyagok szállítására vonatkozó nemzetközi szabályok által megkövetelt információk, a referenciamunkákból vett információk és a gyakorlati tapasztalatból származó szakirodalom vagy információ. Az érvényesített struktúra-tevékenység összefüggések eredményei és a szakemberek véleménye is figyelembe vehető, amennyiben szükséges.

Készítmények tekintetében az osztályozáshoz és címkézéshez szükséges adatok a következőképpen szerezhetők meg:

a) ha ezek a fizikai-kémiai adatokra vonatkoznak, az V. mellékletben megadott módszerek alkalmazásával. Gázhalmazállapotú készítmények esetében egy számítási módszer használható a tűzveszélyességi és oxidáló tulajdonságokhoz (lásd 9. fejezet);

b) ha az egészségre gyakorolt hatásokkal kapcsolatos adatokra vonatkozik:

– az V. mellékletben megadott módszerek alkalmazásával és/vagy a 88/379/EGK irányelv 3. cikke (5) bekezdésének a)–i) pontjában említett hagyományos módszer alkalmazásával, vagy R 65 esetében a 3.2.3. szakasz alatti szabályok alkalmazásával,

– azonban, ha ezek karcinogenitással, mutáció előidézésével és a szaporodással kapcsolatos tulajdonságok értékelésére vonatkoznak, a 88/379/EGK irányelv 3. cikke (5) bekezdésének j)–q) pontjában említett hagyományos módszer alkalmazásával.

Állatkísérletek végzésére vonatkozó megjegyzés

Kísérleti adatok meghatározása céljából állatkísérletek végzésére a 86/609/EGK irányelv rendelkezései vonatkoznak, a kísérleti célokra használt állatok védelmének érdekében.

1.7.2. *Az útmutatási kritérium alkalmazása az anyagokra*

Az e mellékletben megállapított útmutatási kritériumok közvetlenül alkalmazhatók, amennyiben a kérdéses adatokat az V. mellékletben leírt módszerekhez hasonló módszerekkel állapították meg. Más esetekben a megfelelő osztályozás és címkézés meghatározása érdekében a rendelkezésre álló adatokat értékelni kell az alkalmazott vizsgálati módszereknek az V. mellékletben megadott módszerekkel és az e mellékletben megadott szabályokkal való összehasonlítás útján.

Néhány esetben kétely merülhet fel a vonatkozó kritériumok alkalmazásával kapcsolatban, különösen, amennyiben ezek szükségessé teszik a szakértő véleményének igénybevételét. Ilyen esetekben a gyártónak, kereskedőnek vagy importőrnek ideiglenesen kell osztályoznia és címkéznie az anyagot a bizonyíték értékelése alapján, amelyet egy illetékes személy végez el.

A 6. cikk sérelme nélkül, amennyiben a fenti eljárást követték, és felmerül az a probléma, hogy esetleg léteznek összeférhetetlenségek, beterjeszthető egy javaslat az ideiglenes osztályozásnak az I. mellékletbe való befoglalására. A javaslatot valamelyik tagállamnak kell kidolgoznia, és azt megfelelő tudományos adatokkal kell alátámasztani (lásd még a 4.1. szakasz).

Ehhez hasonló eljárás követhető olyan információ megállapításakor, amely okot ad arra, hogy vitatható legyen az I. mellékletben lévő valamelyik bejegyzés pontossága.

2.2.2.1. Peroxidokra vonatkozó megjegyzések

Robbanóképesség tulajdonsága tekintetében valamely szerves peroxid vagy annak származéka abban a formában, ahogyan azt forgalomba hozzák, a 2.2.1. szakaszban ismertetett kritériumoknak megfelelően kerül osztályozásra, az V. mellékletben megadott módszereknek megfelelően végzett vizsgálatok alapján.

Az oxidáló tulajdonság tekintetében az V. mellékletben szereplő módszerek szerves peroxidokra nem alkalmazhatók.

Anyagok esetében, azon szerves peroxidok, amelyeket még robbanóanyagként nem osztályoztak, a szerkezetük (például R-O-O-H; R_1 – O-O-R_2) alapján veszélyes anyagokként kerülnek osztályozásra.

Azon készítmények, amelyeket még robbanóanyagként nem osztályoztak, a 9.5. szakaszban szereplő, az aktív oxigén százalékán alapuló számítási módszer segítségével kerülnek osztályozásra.

Minden szerves peroxid vagy azokból előállított készítmény, amelyet még robbanóanyagként nem osztályoztak, oxidálóanyagként kerül osztályozásra, ha a peroxid vagy keverékeinek összetétele:

– több, mint 5 % szerves peroxidot, vagy

– a szerves peroxidokból származó, több mint 0,5 % aktív oxigént és több mint 5 % hidrogén peroxidot tartalmaz.

3.2.3. *Ártalmas*

Az anyagok és készítmények az alábbiakban ismertetett kritériumoknak megfelelően kerülnek ártalmas anyagokként és készítményekként osztályozásra, és ennek megfelelően történik az »Xn« szimbólum és az »ártalmas« veszélyjelzés előírása. A veszélymondatokat a következő kritériumoknak megfelelően jelölik ki:

R 22 Lenyelve ártalmas

Akut toxicitás eredményei:

– LD_{50}/orálisan, patkány: $200 < LD_{50} \leq 2\,000$ mg/kg,

– megkülönböztető adag, orálisan, patkány, 50 mg/kg: 100 % túlélés, de nyilvánvaló toxicitás,

– kevesebb, mint 100 % túlélés 500 mg/kg-nál, patkány, orálisan, az állandó adag eljárással. Lásd az értékelési táblázatot az V. melléklet B. 1. a) vizsgálati módszerében.

R 21 Bőrrel érintkezve ártalmas

Akut toxicitás eredményei:

– L_{50} dermálisan, patkány vagy nyúl: $400 < LD_{50} \leq 2\,000$ mg/kg.

R 20 Belélegezve ártalmas

Akut toxicitás eredményei:

– LC_{50} belélegzés, patkány, aeroszolok vagy részecskék esetében: $1 < LC_{50} \leq 5$ mg/liter/4 óra,

– LC_{50} belélegzés, patkány, gázok vagy gőzök esetében: $2 < LC_{50} \leq 20$ mg/liter/4 óra.

R 65 Lenyelve ártalmas, aspiráció esetén tüdőkárosodást okozhat

A kis viszkozitásuk miatt, belélegzés esetén emberekre veszélyes folyékony anyagok és készítmények.

a) Az olyan anyagok és készítmények, amelyek 10 % vagy ennél nagyobb összkoncentrációban tartalmaznak alifás, aliciklusos és aromás szénhidrogéneket, és vagy:

   – 30 másodpercnél kisebb az átfolyási idejük egy 3 mm-es ISO csészében, az ISO 2431-nek megfelelően, vagy

   – 40 °C hőmérsékleten 7×10^{-6} m^2/sec-nél kisebb a kinematikai viszkozitásuk az ISO 3104/3105-nek megfelelően egy hitelesített üvegkapilláris-viszkoziméterrel mérve, vagy

   – 40 °C hőmérsékleten 7×10^{-6} m^2/sec-nél kisebb a kinematikai viszkozitásuk az ISO 3129-nek megfelelően rotációs viszkoziméterrel végzett mérésekkel meghatározva.

   Meg kell jegyezni, hogy az e kritériumokat kielégítő anyagokat és készítményeket nem kell osztályozni, ha 25 °C hőmérsékleten 33 mN/m-nél nagyobb a közepes felületi feszültségük a Nouy tenziométerrel vagy az V. melléklet A. (5) részében bemutatott vizsgálati módszerekkel mérve;

b) Anyagok és készítmények esetében, embereken szerzett gyakorlati tapasztalat alapján.

R 40 A rákkeltő hatás korlátozott mértékben bizonyított

– erős bizonyíték létezik arra, hogy valószínűleg visszafordíthatatlan, a 4. fejezetben megemlített hatásoktól eltérő károsodást okoz valamely megfelelő módon történő egyetlen expozíció, rendszerint a fent említett adagtartományban.

A beadási/expozíciós mód jelzéséhez a következő kombinációk valamelyikét kell használni: R 40/20, R 40/21, R 40/22, R 40/20/21, R 40/20/22, R 40/21/22, R 40/20/21/22.

R 48 Hosszú időn át hatva súlyos egészségkárosodást okozhat

– valószínűleg súlyos károsodást (nyilvánvaló funkcionális rendellenesség vagy morfológiai változás, amelynek toxikológiai jelentősége van) okoz valamely megfelelő módon történő ismételt vagy hosszan tartó expozíció.

Az anyagokat és készítményeket legalább ártalmas anyagokként és készítményekként kell osztályozni, amennyiben e hatásokat figyelik meg az alábbi szintek mellett:

– orális, patkány, ≤ 50 mg/kg (testsúly)/nap,

– dermális, patkány vagy nyúl, ≤ 100 mg/kg (testsúly)/nap,

– belélegzés, patkány, ≤ 0,25 mg/l, 6 óra/nap.

Ezen iránymutató értékek közvetlenül érvényesek lehetnek, amennyiben súlyos elváltozásokat figyeltek meg valamely szubkrónikus (90 napos) toxicitási vizsgálatban. Szubakut (28 napos) toxicitási vizsgálat eredményeinek értelmezésekor e számértékeket körülbelül háromszorosukra kell növelni. Ha rendelkezésre áll krónikus (2 éves) toxicitás vizsgálat, ezt esetenkénti alapon kell értékelni. Ha egynél több időtartamú vizsgálatok eredményei állnak rendelkezésre, akkor rendszerint a leghosszabb időtartamú vizsgálatból megállapított eredményeket kell használni.

A beadási/expozíciós mód jelzésére a következő kombinációk valamelyikét kell használni: R 48/20, R 48/21, R 48/22, R 48/20/21, R 48/20/22, R 48/21/22, R 48/20/21/22.

3.2.3.1. Illékony anyagokra vonatkozó megjegyzések

Bizonyos, nagy telítettgőz-koncentrációjú anyagok esetében bizonyíték állhat rendelkezésre olyan hatások jelzésére, amelyek aggodalomra adnak okot. Lehetséges, hogy az ilyen anyagok nem osztályozhatók az ezen iránymutatásban (3.2.3.) ismertetett, az egészségre gyakorolt hatásokra vonatkozó kritérium alapján, vagy nem foglalkozik ezekkel a 3.2.8. szakasz. Azonban, amennyiben létezik megfelelő bizonyíték arra, hogy az ilyen anyagok veszélyt képviselhetnek szokásos kezelés és használat során, szükség lehet az I. mellékletben esetenkénti alapon történő osztályozásra.

3.2.6.1. Bőrgyulladás

A következő kockázatmondatot kell előírni a megadott kritériumoknak megfelelően:

R 38 Bőrizgató hatású

– azon anyagok és készítmények, amelyek az V. mellékletben idézett, a bőrirritáció vizsgálati módszerének megfelelően legfeljebb négy órás expozíciós időtartam után, nyúlon meghatározva, legalább 24 óráig megmaradó jelentős bőrgyulladást okoznak.

A bőrgyulladás jelentős mértékű, ha:

a) vagy bőrpirosság- és égésipörk-képződés, vagy ödémaképződés értékelésnek középértéke, a vizsgált valamennyi állat figyelembevételével számítva, 2 vagy több;

b) vagy olyan esetben, ahol az V. mellékletben ismertetett vizsgálatot három állat használatával végezték el, minden egyes állathoz külön kiszámítva két vagy több középértékkel egyenlő, vagy bőrpír- és égésipörk-képződést, vagy ödémaképződést figyeltek meg kettő vagy több állaton.

Mindkét esetben minden egyes hatás megállapításának időpontjában (24, 48 és 72 óra) kapott valamennyi adatot használni kell a megfelelő középértékek kiszámításában.

A bőrgyulladás akkor is jelentős mértékű, ha legalább két állatnál megmarad a megfigyelési idő végén. A különleges hatásokat, például szövetszaporodás, lehámlás, elszíneződés, repedések, varrasodások és szőrhullás, is figyelembe kell venni.

Erre vonatkozó adatok nem akut állatkísérletekből is rendelkezésre állhatnak (lásd az R 48-cal kapcsolatos megjegyzéseket a 2. d) szakaszban). Ezek jelentősnek tekintendők, ha a látható hatások hasonlítanak a fent leírtakhoz;

– azon anyagok és készítmények, amelyek embereken tett gyakorlati megfigyelések alapján, a bőr jelentős gyulladását okozzák érintkezéskor azonnal vagy hosszan tartó, vagy ismétlődő érintkezéskor;

– szerves peroxidok, kivéve, ha rendelkezésre áll ezzel ellentétes bizonyíték.

Paraesthasia: Embereknél a Pyrethroid féregirtó szerekkel való bőrérintkezés okozta paraesthasia nem tekintendő az Xi; R 38-ként való osztályozást indokoló irritáló hatásnak. Az S 24-es S-mondatot azonban alkalmazni kell azon anyagoknál, amelyek láthatóan ilyen hatást okoznak.

3.2.8. *Egyéb toxikológiai tulajdonságok*

További kockázatmondatokat kell használni a következő kritériumoknak megfelelően (az I. melléklet összeállítása során szerzett tapasztalat alapján) a fenti 2.2.1-3.2.7. szakasz és/vagy a 4. és 5. fejezet alapján összetett anyagoknál és készítményeknél:

R 29 Vízzel érintkezve mérgező gázok képződnek

Azon anyagok és készítmények, amelyek vízzel vagy nedves levegővel érintkezve nagyon toxikus vagy toxikus gázokat fejlesztenek potenciálisan veszélyes mennyiségekben, ilyen például az alumínium-foszfid, foszfor-pentaszulfid.

R 31 Savval érintkezve mérgező gázok képződnek

Azon anyagok és készítmények, amelyek savakkal reakcióba lépve veszélyes mennyiségben toxikus gázokat fejlesztenek, ilyenek például a nátrium-hipoklorit, kálium-poliszulfid. A lakosság által használt anyagokhoz alkalmasabb lehet az S50 használata (ne keverje… [a gyártónak kell megadnia, hogy milyen] anyaggal).

R 32 Savval érintkezve nagyon mérgező gázok képződnek

Azon anyagok és készítmények, amelyek savakkal reakcióba lépve veszélyes mennyiségekben nagyon toxikus gázokat fejlesztenek; ilyen például a nátrium-azid, hidrogén-cianid sói. A lakosság által használt anyagokhoz alkalmasabb lehet az S50 használata (ne keverje… [a gyártónak kell megadnia, hogy milyen] anyaggal).

R 33 A halmozódó hatások miatt veszélyes

Anyagok és készítmények, amennyiben valószínű az emberi testben való felhalmozódásuk, és bizonyos aggodalomra adhatnak okot, amelyek azonban nem elegendőek az R 48 használatának igazolásához.

R 64 A szoptatott újszülöttet és csecsemőt károsíthatja

Azon anyagok és készítmények, amelyek nők szervezetébe jutva zavarhatják a tejképződést, vagy amelyek (anyagcseretermékeket is ideértve) olyan mennyiségben lehetnek jelen az anyatejben, amely már elegendő, hogy aggodalmat okozzon az anyatejjel táplált gyermek egészségét illetően.

Az erre az R-mondatra (és néhány esetben az R 33 meghatározására) vonatkozó megjegyzéseket lásd a 4.2.3.3. szakaszban.

R 66 Ismételt expozíció a bőr kiszáradását vagy megrepedezését okozhatja

Azon anyagok és készítmények, amelyek aggodalmat okozhatnak, a bőr szárazságát, pikkelyesedést vagy repedezését eredményezik, de amelyek nem elégítik ki az R 38-ra vonatkozó kritériumokat:

Az alábbiak közül valamelyik alapján:

– gyakorlati megfigyelés alapján, szokásos kezelés és használat után, vagy

– a bőrre gyakorolt előre jelzett hatásaikra vonatkozó lényeges bizonyíték alapján.

Lásd még az 1.6. és 1.7. szakaszt is.

R 67 A gőzök belélegzése álmosságot vagy szédülést okozhat

Illékony anyagok és készítmények, amelyeket belélegezve nyilvánvalóan központi idegrendszeri tüneteket okoznak, és amelyeket még nem osztályoztak akut belélegzési toxicitás vonatkozásában (R 20, R 23, R 26, R 40/20, R 39/23 vagy R 39/26).

A következő bizonyíték használható:

a) állatkísérletekből származó olyan adatok, amelyek a központiidegrendszer-károsítás nyilvánvaló jeleit mutatják, ilyenek például a narkotikus hatások, letargia, koordináció hiánya (az egyensúly-reflex elvesztést is ideértve), és mozgásrendezettségi zavar vagy:

   – 20 mg/l/4 órát nem meghaladó koncentráció/expozíciós idő mellett, vagy

   – ≤ 4 óra mellett a hatás-koncentrációnak a 20 °C hőmérséklet mellett a telítettgőz-koncentrációhoz (saturated vapour concentration, SVC) viszonyított aránya ≤ 1/10;

b) gyakorlati tapasztalat embereknél (például narkózis, álmosság, csökkent éberség, reflexek elvesztése, koordinációhiány, szédülés) a fentebb, az állatoknál ismertetett hatások létrehozásánál alkalmazott körülményekhez hasonló expozíciós körülmények melletti kísérletekről készült, jól dokumentált jelentésekből.

Lásd még az 1.6. és 1.7. szakaszt is.

Az egyéb kiegészítő kockázatmondatokat lásd a 2.2.6. szakaszban.

4.1.2. Ha a gyártó, kereskedő vagy importőr számára olyan információk állnak rendelkezésre, amelyek azt jelzik, hogy valamely anyagot a 4.2.1., 4.2.2. vagy 4.2.3. szakaszban megadott kritériumoknak megfelelően kell osztályozni és címkézni, ideiglenesen címkézze az anyagot e kritériumoknak megfelelően, a bizonyítékoknak egy hozzáértő személy értékelése alapján.

4.1.3. A gyártó, kereskedő vagy importőr, amint lehetséges, benyújt egy, valamennyi lényeges információt összesítő okiratot az egyik olyan tagállamnak, amelyben az anyagot forgalomba hozzák. Ezen összefoglaló okiratnak tartalmaznia kell egy irodalomjegyzéket, amelyben valamennyi lényeges, hivatkozott szakirodalom szerepel, a még nem közreadott adatokat is ideértve.

4.1.4. Ezen kívül az a gyártó, kereskedő vagy importőr, akinek olyan új adatok vannak a birtokában, amelyek lényegesek a 4.2.1., 4.2.2. vagy 4.2.3. szakaszban megadott kritériumoknak megfelelően valamely anyag osztályozásához és címkézéséhez, amint lehetséges, benyújtja ezen adatokat az egyik olyan tagállamnak, amelyben az anyagot forgalomba hozzák.

5.2.2. *Nem vízi környezet*

5.2.2.1. A következő kritériumnak megfelelően a környezetre veszélyesként kell osztályozni az anyagokat, és az »N« szimbólummal, a megfelelő kockázatmondattal és veszélyjelzéssel kell megjelölni azokat:

R 54: Mérgező a növényekre

R 55: Mérgező az állatokra

R 56: Mérgező a talaj szervezeteire

R 57: Mérgező a méhekre

R 58: A környezetben hosszan tartó károsodást okozhat

Az 5.2.1. szakaszban ismertetettől eltérő olyan anyagok, amelyek a tulajdonságaikra, megmaradásukra, felhalmozódási lehetőségükre és előre jelzett vagy megfigyelt, környezettel kapcsolatos sorsukra és viselkedésükre vonatkozó rendelkezésre álló bizonyíték alapján azonnali vagy hosszú távú és/vagy késleltetett veszélyt képviselhetnek a természet ökoszisztémáinak szerkezetére és/vagy működésére. A részletes kritériumokat később kell kidolgozni.

5.2.2.2. A következő kritériumoknak megfelelően környezetre veszélyesként kell osztályozni az anyagokat, és az »N« szimbólummal, a megfelelő kockázatmondattal és veszélyjelzéssel kell megjelölni azokat:

R 59: Ózonrétegre veszélyes

Azon anyagok, amelyek a tulajdonságaikra és az előre jelzett vagy megfigyelt, környezettel kapcsolatos sorsukra és viselkedésükre vonatkozó rendelkezésre álló bizonyíték alapján veszélyt jelenthetnek a sztratoszféra ózonrétegének szerkezetére és/vagy működésére. Ez magában foglalja az ózonréteget lebontó anyagokról szóló, 3093/94/EK tanácsi rendelet (HL L 333., 1994.12.22., 1. o.) I. mellékletében és annak későbbi módosításaiban felsorolt anyagokat.

6.2. **Anyagokra és készítményekre vonatkozó biztonsági mondatok**

S 1 Elzárva tartandó

– Alkalmazhatóság:

  – nagyon toxikus, toxikus és maró anyagok és készítmények.

– Használatára vonatkozó kritérium:

  – kötelező a fent említett ilyen anyagokhoz és készítményekhez, ha azokat a lakosság számára értékesítik.

S 2 Gyermekek kezébe nem kerülhet

– Alkalmazhatóság:

  – minden veszélyes anyag és készítmény.

– Használatára vonatkozó kritérium:

  – kötelező a lakosság számára értékesített minden veszélyes anyagnál és készítménynél, kivéve azokat, amelyeket csak a környezetre veszélyesként osztályoztak.

S 3 Hűvös helyen tartandó

– Alkalmazhatóság:

  – szerves peroxidok,

  – más veszélyes anyagok és készítmények, amelyek forráspontja ≤ 40 °C.

– Használatára vonatkozó kritériumok:

  – kötelező szerves peroxidokhoz, az S 47 használata kivételével,

  – más olyan veszélyes anyagoknál és készítményeknél javasolt, amelyeknek a forráspontja ≤ 40 °C.

S 4 Lakóterülettől távol tartandó

– Alkalmazhatóság:

  – nagyon toxikus és toxikus anyagok és készítmények.

– Használatára vonatkozó kritérium:

  – rendszerint nagyon toxikus és toxikus anyagokra és készítményekre korlátozódik a használata, amikor ki kell egészíteni az S 13-at; például, amennyiben fennáll a belélegzés veszélye, és az anyagot vagy készítményt lakóterülettől távol kell tárolni. A tanácsot nem arra szánták, hogy eleve kizárja az anyag vagy készítmény megfelelő, a lakóhelyeken történő használatát.

S 5 …alatt tartandó (a folyadékot a gyártó határozza meg)

– Alkalmazhatóság:

  – spontán tűzveszélyes szilárd anyagok és készítmények.

– Használatára vonatkozó kritérium:

  – rendszerint különleges esetekre korlátozódik, például fém nátrium, kálium vagy sárga foszfor.

S 6 …alatt tartandó (az inert gázt a gyártó határozza meg)

– Alkalmazhatóság:

  – veszélyes anyagok és készítmények, amelyeket semleges légkörben kell tartani.

– Használatára vonatkozó kritérium:

  – rendszerint különleges esetekre korlátozódik, például bizonyos szerves fém vegyületekre.

S 7 Az edényzet légmentesen lezárva tartandó

– Alkalmazhatóság:

  – szerves perodixok,

  – olyan anyagok és készítmények, amelyek nagyon toxikus, toxikus, ártalmas vagy rendkívül tűzveszélyes gázokat fejleszthetnek,

  – olyan anyagok és készítmények, amelyek nedvességgel érintkezve rendkívül tűzveszélyes gázokat fejlesztenek,

  – nagymértékben tűzveszélyes szilárd anyagok.

– Használatára vonatkozó kritérium:

  – kötelező szerves peroxidokhoz,

  – ajánlatos a fent említett más alkalmazási területekhez.

S 8 Az edényzet szárazon tartandó

– Alkalmazhatóság:

  – olyan anyagok és készítmények, amelyek heves reakcióba léphetnek vízzel,

  – olyan anyagok és készítmények, amelyek vízzel érintkezve rendkívül tűzveszélyes gázokat fejlesztenek,

  – olyan anyagok és készítmények, amelyek vízzel érintkezve nagyon toxikus vagy toxikus gázokat fejlesztenek.

– Használatára vonatkozó kritériumok:

  – rendszerint a fent említett alkalmazási területekre korlátozódik, amennyiben meg kell erősíteni az R 14, és különösen az R 15 és az R 29 által megadott figyelmeztetéseket.

S 9 Az edényzet jól szellőztethető helyen tartandó

– Alkalmazhatóság:

  – olyan illékony anyagok és készítmények, amelyek nagyon toxikus, toxikus vagy ártalmas gőzöket fejlesztenek,

  – fokozottan tűzveszélyes vagy tűzveszélyes folyadékok és fokozottan tűzveszélyes gázok.

– Használatára vonatkozó kritériumok:

  – olyan illékony anyagokhoz és készítményekhez ajánlott, amelyek nagyon toxikus, toxikus vagy ártalmas gőzöket fejlesztenek,

  – fokozottan tűzveszélyes vagy tűzveszélyes folyadékokhoz vagy fokozottan tűzveszélyes gázokhoz ajánlott.

S 12 Az edényzetet nem szabad légmentesen lezárni

– Alkalmazhatóság:

  – olyan anyagok és készítmények, amelyek gázok vagy gőzök kibocsátása útján hajlamosak arra, hogy szétrepesszék a tárolót.

– Használatára vonatkozó kritérium:

  – rendszerint a fent említett különleges esetekre korlátozódik.

S 13 Élelmiszertől, italtól és takarmánytól távol tartandó

– Alkalmazhatóság:

  – nagyon toxikus, toxikus és ártalmas anyagok és készítmények.

– Használatára vonatkozó kritérium:

  – akkor ajánlott, amikor az ilyen anyagokat és készítményeket valószínűleg használja a lakosság.

S 14 …-tól/től távol tartandó (az összeférhetetlen anyagokat a gyártó határozza meg)

– Alkalmazhatóság:

  – szerves peroxidok.

– Használatára vonatkozó kritérium:

  – kötelező, és rendszerint a szerves peroxidokra korlátozódik. Azonban hasznos lehet kivételes esetekben, amennyiben az összeférhetetlenség valószínűleg valamilyen különleges kockázatot hozhat létre.

S 15 Hőhatástól távol tartandó

– Alkalmazhatóság:

  – olyan anyagok és készítmények, amelyek hő hatására elbomolhatnak vagy spontán reakcióba léphetnek.

– Használatára vonatkozó kritérium:

  – rendszerint különleges esetekre, például monomerekre korlátozódik, de nem kell előírni, ha már alkalmaztak R 2, R 3 és/vagy R 5-ös kockázatmondatokat.

S 16 Gyújtóforrástól távol tartandó – tilos a dohányzás

– Alkalmazhatóság:

  – fokozottan tűzveszélyes vagy tűzveszélyes folyadékok és fokozottan tűzveszélyes gázok.

– Használatára vonatkozó kritérium:

  – a fent említett anyagokhoz és készítményekhez ajánlott, de nem kell előírni, ha már alkalmaztak L 2, L 3 és/vagy L 5-ös kockázatmondatokat.

S 17 Éghető anyagoktól távol tartandó

– Alkalmazhatóság:

  – olyan anyagok és készítmények, amelyek robbanóképes vagy spontán tűzveszélyes keverékeket alkothatnak az éghető anyaggal.

– Használatára vonatkozó kritérium:

  – különleges esetekben való használathoz áll rendelkezésre, például az R 8 és R 9 kihangsúlyozására.

S 18 Az edényzetet óvatosan kell kezelni és kinyitni

– Alkalmazhatóság:

  – olyan anyagok és készítmények, amelyek hajlamosak arra, hogy túlnyomást hozzanak létre a tárolóban,

  – olyan anyagok és készítmények, amelyek robbanóképes peroxidokat hozhatnak létre.

– Használatára vonatkozó kritérium:

  – rendszerint a fent említett esetekre korlátozódik, amikor fennáll a szemkárosodás veszélye, és/vagy amikor az anyagot valószínűleg használja a lakosság.

S 20 Használat közben enni, inni nem szabad

– Alkalmazhatóság:

  – nagyon toxikus, toxikus és maró anyagok és készítmények.

– Használatára vonatkozó kritérium:

  – rendszerint különleges esetekre (például arzén és arzén vegyületek; [fluoracetátok]) korlátozódik, különösen, amennyiben ezek közül valamelyiket valószínűleg használja a lakosság.

S 21 Használat közben tilos a dohányzás

– Alkalmazhatóság:

  – Égéskor toxikus termékeket létrehozó anyagok és készítmények.

– Használatára vonatkozó kritérium:

  – rendszerint különleges esetekre korlátozódik (például halogénezett vegyületek).

S 22 Az anyag porát nem szabad belélegezni

– Alkalmazhatóság:

  – minden olyan szilárd anyag és készítmény, amely veszélyes az egészségre.

– Használatára vonatkozó kritériumok:

  – kötelező a fent említett olyan anyagokhoz és készítményekhez, amelyekhez előírásra került az R 42,

  – ajánlatos a fent említett olyan anyagokhoz és készítményekhez, amelyek belélegezhető por formában kaphatók, és amelyekre vonatkozóan nem ismert a belélegzést követő egészségkárosodás.

S 23 A keletkező gázt/füstöt/gőzt/permetet nem szabad belélegezni (a megfelelő szöveget a gyártó határozza meg)

– Alkalmazhatóság:

  – minden olyan folyékony- vagy gázhalmazállapotú anyag és készítmény, amely veszélyes az egészségre.

– Használatára vonatkozó kritérium:

  – kötelező a fent említett olyan anyagokhoz és készítményekhez, amelyekhez az R 42 kerül előírásra,

  – kötelező minden olyan anyaghoz és készítményhez, amelyet szórással való használatra szántak. Ezen kívül elő kell írni az S 38-at vagy az S 51-et,

  – ajánlatos, amennyiben fel kell hívni a felhasználó figyelmét az olyan belélegzésveszélyekre, amelyek nincsenek megemlítve azon kockázatmondatokban, amelyeket elő kell írni.

S 24 A bőrrel való érintkezés kerülendő

– Alkalmazhatóság:

  – minden egészségre veszélyes anyag és készítmény.

– Használatára vonatkozó kritérium:

  – kötelező azon anyagokhoz és készítményekhez, amelyekhez előírásra került az R 43, kivéve, ha az S 36-ot is előírták,

  – ajánlatos, amennyiben fel kell hívni a felhasználó figyelmét azon bőrrel érintkezéskor fennálló veszélyekre, amelyek nincsenek megemlítve az olyan kockázatmondatokban (például paraesthesia), amelyeket elő kell írni. Azonban használható az ilyen kockázatmondatok hangsúlyozására.

S 25 Kerülni kell a szembe jutást

– Alkalmazhatóság:

  – minden egészségre veszélyes anyag és készítmény.

– Használatára vonatkozó kritériumok:

  – ajánlatos, amennyiben fel kell hívni a felhasználó figyelmét az alkalmazandó kockázatmondatokban nem említett, a szembe jutásra vonatkozó veszélyekre. Azonban használható az ilyen kockázatmondatok hangsúlyozására.

  – ajánlatos az olyan anyagokhoz, amelyekhez előírt az R 34, R 35, R 36 vagy az R 41 megjelölés, vagy amelyeket valószínűleg használja a lakosság.

S 26 Ha szembe jut, bő vízzel azonnal ki kell mosni, és orvoshoz kell fordulni

– Alkalmazhatóság:

  – maró vagy irritáló anyagok és készítmények.

– Használatára vonatkozó kritérium:

  – kötelező maró anyagokhoz és készítményekhez, és azokhoz, amelyekhez már előírták az R 41-et,

  – ajánlatos azon irritáló anyagokhoz és készítményekhez, amelyekhez már előírták az R 36-os kockázatmondatot.

S 27 A szennyezett ruhát azonnal le kell vetni

– Alkalmazhatóság:

  – nagyon toxikus, toxikus vagy maró anyagok és készítmények.

– Használatára vonatkozó kritériumok:

  – kötelező olyan nagyon toxikus anyagokhoz és készítményekhez, amelyekhez már előírták az R 27-et, és amelyeket valószínűleg használ a lakosság,

  – ajánlatos az iparban használt olyan nagyon toxikus anyagokhoz és készítményekhez, amelyekhez már előírták az R 27-et. Azonban ezt a biztonsági meghatározást nem szabad használni, ha előírásra került az S 36,

  – ajánlatos olyan toxikus anyagokhoz és készítményekhez, amelyekhez már előírták az R 24-et, valamint olyan maró anyagokhoz és készítményekhez, amelyeket valószínűleg használ a lakosság.

S 28 Ha az anyag a bőrre kerül,…-val/vel bőven azonnal le kell mosni (az anyagot a gyártó határozza meg)

– Alkalmazhatóság:

  – nagyon toxikus, toxikus vagy maró anyagok és készítmények.

– Használatára vonatkozó kritériumok:

  – kötelező nagyon toxikus anyagokhoz és készítményekhez,

  – ajánlatos a fent említett egyéb anyagokhoz és készítményekhez, különösen, amennyiben nem a víz a legmegfelelőbb öblítő folyadék,

  – ajánlatos olyan maró anyagokhoz és készítményekhez, amelyeket valószínűleg használ a lakosság.

S 29 Csatornába engedni nem szabad

– Alkalmazhatóság:

  – vízzel nem elegyedő, fokozottan tűzveszélyes vagy tűzveszélyes folyadékok,

  – nagyon toxikus és toxikus anyagok és készítmények,

  – környezetre veszélyes anyagok.

– Használatára vonatkozó kritériumok:

  – kötelező környezetre veszélyes olyan anyagokhoz, amelyekhez már előírták az »N« szimbólumot, és amelyeket valószínűleg használ a lakosság, kivéve, ha ez a tervezett használata,

  – ajánlatos a fent említett más anyagokhoz és készítményekhez, amelyeket valószínűleg használ a lakosság, kivéve, ha ez a tervezett használata.

S 30 Soha nem szabad vízzel keverni

– Alkalmazhatóság:

  – azon anyagok és készítmények, amelyek heves reakcióba lépnek vízzel.

– Használatára vonatkozó kritérium:

  – rendszerint különleges esetekre (például kénsav) korlátozódik, és szükség szerint használható a lehető legvilágosabb információk megadására, például az R 14 hangsúlyozására, vagy az R 14 alternatívájaként.

S 33 A sztatikus feltöltődés ellen védekezni kell

– Alkalmazhatóság:

  – fokozottan tűzveszélyes vagy tűzveszélyes anyagok és készítmények.

– Használatára vonatkozó kritérium:

  – az iparban használt olyan anyagokhoz és készítményekhez ajánlatos, amelyek nem abszorbeálják a nedvességet. Gyakorlatilag soha nem használják olyan anyagokhoz és készítményekhez, amelyeket azzal a céllal hoznak forgalomba, hogy azokat a lakosság használja.

S 35 Az anyagot és az edényzetét megfelelő módon ártalmatlanítani kell

– Alkalmazhatóság:

  – minden veszélyes anyag és készítmény.

– Használatára vonatkozó kritérium:

  – olyan anyagokhoz és készítményekhez ajánlott, amelyekhez különleges iránymutatás szükséges a megfelelő ártalmatlanítás biztosítására.

S 36 Megfelelő védőruházatot kell viselni

– Alkalmazhatóság:

  – szerves peroxidok,

  – nagyon toxikus, toxikus vagy ártalmas anyagok és készítmények,

  – maró anyagok és készítmények.

– Használatára vonatkozó kritériumok:

  – kötelező nagyon toxikus és maró anyagokhoz és készítményekhez,

  – kötelező azon anyagokhoz és készítményekhez, amelyekhez már előírták vagy az R 21-et, vagy az R 24-et,

  – kötelező a 3-as kategóriájú karcinogénekhez, mutagénekhez és olyan anyagokhoz, amelyek a szaporodás szempontjából toxikusak, kivéve, ha a hatást kizárólag az anyag vagy készítmény belélegzése hozza létre,

  – kötelező szerves peroxidokhoz,

  – ajánlatos toxikus anyagokhoz és készítményekhez, ha ismeretlen az LD_{50} – es dermális érték, de az anyag vagy készítmény a bőrrel érintkezve valószínűleg toxikus hatású,

  – ajánlatos az iparban használt olyan anyagokhoz és készítményekhez, amelyek hosszan tartó expozíció esetén alkalmasak arra, hogy károsítsák az egészséget.

S 37 Megfelelő védőkesztyűt kell viselni

– Alkalmazhatóság:

  – nagyon toxikus, toxikus, ártalmas vagy maró anyagok és készítmények,

  – szerves peroxidok,

  – bőrrel érintkezve azt érzékennyé tevő, vagy a bőrt irritáló anyagok és készítmények.

– Használatára vonatkozó kritériumok:

  – kötelező nagyon toxikus és maró anyagokhoz és készítményekhez,

  – kötelező olyan anyagokhoz és készítményekhez, amelyekhez már előírásra került vagy az R 21, R 24 vagy az R 43,

  – kötelező a 3-as kategóriájú karcinogénekhez, mutagénekhez és a szaporodás szempontjából toxikus anyagokhoz, kivéve, ha a hatást kizárólag az anyagok és készítmények belélegzése hozza létre,

  – kötelező szerves peroxidokhoz,

  – ajánlott toxikus anyagokhoz és készítményekhez, ha az LD_{50} – es dermális érték ismeretlen, de az anyag vagy készítmény valószínűleg ártalmas a bőrrel való érintkezéskor,

  – ajánlott a bőrt irritáló anyagokhoz és készítményekhez.

S 38 Ha a szellőzés elégtelen, megfelelő légzőkészüléket kell használni

– Alkalmazhatóság:

  – nagyon toxikus vagy toxikus anyagok és készítmények.

– Használatára vonatkozó kritérium:

  – rendszerint az iparban és mezőgazdaságban a nagyon toxikus vagy toxikus anyagok és készítmények használatával járó különleges esetekre korlátozódik.

S 39 Szem-/arcvédőt kell viselni

– Alkalmazhatóság:

  – szerves peroxidok,

  – maró anyagok és készítmények, olyan irritáló anyagokat is beleértve, amelyeknél felmerül a szem súlyos károsodásának veszélye,

  – nagyon toxikus és toxikus anyagok és készítmények.

– Használatára vonatkozó kritériumok:

  – kötelező azon anyagokhoz és készítményekhez, amelyekhez előírták az R 34-et, R 35-öt vagy R 41-et,

  – kötelező szerves peroxidokhoz,

  – ajánlott, amennyiben fel kell hívni a felhasználó figyelmét az olyan, szemmel érintkezésből származó veszélyekre, amelyek nincsenek megemlítve azon kockázatmondatokban, amelyeket elő kell írni,

  – rendszerint nagyon toxikus és toxikus anyagokkal és készítményekkel kapcsolatos olyan kivételes esetekre korlátozódik, ahol fennáll a fröccsenés kockázata, és ezen anyagokat valószínűleg könnyen abszorbeálja a bőr.

S 40 A padlót és a beszennyeződött tárgyakat…-val/vel kell tisztítani (az anyagot a gyártó határozza meg)

– Alkalmazhatóság:

  – minden veszélyes anyag és készítmény.

– Használatára vonatkozó kritérium:

  – rendszerint azon veszélyes anyagokra és készítményekre korlátozódik, amelyekhez a víz nem tekinthető alkalmas tisztítószernek (például, ahol porszerű anyaggal való felitatás, oldószerrel való feloldás stb. szükséges), és amennyiben egészségügyi és/vagy biztonsági okok miatt fontos, hogy szerepeljen figyelmeztetés a címkén.

S 41 Robbanás vagy tűz esetén a keletkező gázokat nem szabad belélegezni

– Alkalmazhatóság:

  – olyan veszélyes anyagok és készítmények, amelyek égésükkor nagyon toxikus vagy toxikus gázokat fejlesztenek.

– Használatára vonatkozó kritérium:

  – rendszerint különleges esetekhez korlátozódik.

S 42 Füst-/permetképződés esetén megfelelő légzésvédőt kell viselni (a megfelelő szöveget a gyártó határozza meg)

– Alkalmazhatóság:

  – olyan anyagok és készítmények, amelyeket ilyen használatra szántak, de amelyek veszélyeztethetik a felhasználók egészségét és biztonságát, kivéve, ha megfelelő óvintézkedéseket tesznek.

– Használatára vonatkozó kritérium:

  – rendszerint különleges esetekre korlátozódik.

S 43 Tűz esetén…-val/vel oltandó (az anyagot a gyártó határozza meg). Ha a víz használata fokozza a veszélyt, a »Víz használata tilos« mondattal is ki kell egészíteni

– Alkalmazhatóság:

  – fokozottan tűzveszélyes, tűzveszélyes és kevésbé tűzveszélyes anyagok és készítmények,

– Használatára vonatkozó kritériumok:

  – kötelező olyan anyagokhoz és készítményekhez, amelyek vízzel vagy nedves levegővel érintkezve fokozottan tűzveszélyes gázokat fejlesztenek,

  – fokozottan tűveszélyes, tűzveszélyes és kevésbé tűzveszélyes anyagokhoz és készítményekhez ajánlott, különösen, amikor azok vízzel nem elegyednek.

S 45 Baleset vagy rosszullét esetén azonnal orvoshoz kell fordulni. Ha lehetséges, a címkét meg kell mutatni

– Alkalmazhatóság:

  – nagyon toxikus anyagok és készítmények,

  – toxikus és maró anyagok és készítmények,

  – belélegzéssel érzékenységet okozó anyagok és készítmények.

– Használatára vonatkozó kritérium:

  – kötelező a fent említett anyagokhoz és készítményekhez.

S 46 Lenyelése esetén azonnal orvoshoz kell fordulni, az edényt/csomagolóburkolatot és a címkét az orvosnak meg kell mutatni

– Alkalmazhatóság:

  – valamennyi veszélyes anyag és készítmény, amely más, mint a nagyon toxikus, toxikus, maró vagy környezetre veszélyes anyag.

– Használatára vonatkozó kritérium:

  – kötelező a fent említett minden olyan veszélyes anyagokhoz és készítményekhez, amelyet a lakosság valószínűleg használ, kivéve, ha nem kell tartani különösen gyermekek részéről történő lenyelés veszélyétől.

S 47 … °C feletti hőmérsékleten nem tárolható (a hőmérsékletet a gyártó határozza meg)

– Alkalmazhatóság:

  – olyan anyagok és készítmények, amelyek instabilakká válnak bizonyos hőmérsékleten.

– Használatára vonatkozó kritérium:

  – rendszerint különleges esetekre (például bizonyos szerves peroxidok) korlátozódik.

S 48 …-val/vel nedvesen tartandó (az anyagot a gyártó határozza meg)

– Alkalmazhatóság:

  – olyan anyagok és készítmények, amelyek szikra, súrlódás vagy ütés hatására nagyon érzékennyé válhatnak, ha azokat kiszáradni hagyjuk.

– Használatára vonatkozó kritérium:

  – rendszerint különleges esetekre, például nitro-cellulózokra korlátozott.

S 49 Csak az eredeti edényzetben tárolható

– Alkalmazhatóság:

  – katalitikus bomlásra érzékeny anyagok és készítmények.

– Használatára vonatkozó kritérium:

  – katalitikus bomlásra érzékeny anyagok és készítmények, például egyes szerves peroxidok.

S 50 …-val/vel nem keverhető (az anyagot a gyártó határozza meg)

– Alkalmazhatóság:

  – olyan anyagok és készítmények, amelyek ha reakcióba léphetnek a megadott termékkel, nagyon toxikus vagy toxikus gázokat fejlesztenek,

  – szerves peroxidok.

– Használatára vonatkozó kritériumok:

  – azon fent említett anyagokhoz és készítményekhez ajánlott, amelyeket valószínűleg használ a lakosság, amennyiben ez jobb alternatíva, mint az R 31 vagy R 32,

  – kötelező bizonyos olyan peroxidokhoz, amelyek gyorsítókkal vagy promotorokkal heves reakciót hozhatnak létre.

S 51 Csak jól szellőztetett helyen használható

– Alkalmazhatóság:

  – azon anyagok és készítmények, amelyek létrehozhatnak, vagy amelyeket arra szántak, hogy létrehozzanak olyan gőzöket, porokat, permeteket, füstöket, ködöket stb., amelyek belélegzésének veszélye vagy tűz-, vagy robbanásveszélye kockázatos.

– Használatára vonatkozó kritérium:

  – akkor ajánlott, amikor az S 38 használata nem lenne megfelelő. Így tehát fontos, amennyiben a lakosság valószínűleg használ ilyen anyagokat és készítményeket.

S 52 Emberi tartózkodásra szolgáló helyiségekben nagy felületen nem használható

– Alkalmazhatóság:

  – illékony, nagyon toxikus, toxikus és ártalmas anyagok és ezeket tartalmazó készítmények.

– Használatára vonatkozó kritérium:

  – ajánlott, amennyiben valószínűleg egészségkárosodást okoz a hosszan tartó expozíció az ilyen anyagok hatásainak lakásban vagy más olyan zárt helyeken, ahol személyek tartózkodnak, a kezelt nagy felületekről történő elpárolgásuk miatt.

S 53 Kerülni kell az expozíciót – használata előtt szerezze be a külön használati utasítást

– Alkalmazhatóság:

  – karcinogén, mutációt előidéző és/vagy a szaporodásra toxikus anyagok és készítmények.

– Használatára vonatkozó kritérium:

  – kötelező a fent említett olyan anyagokhoz és készítményekhez, amelyekhez legalább egyet előírtak a következő R-mondatok közül: R 45, R 46, R 49, R 60 vagy R 61.

S 56 Az anyagot és edényzetét különleges hulladék- vagy veszélyeshulladék-gyűjtő helyre kell vinni

– Alkalmazhatóság:

  – minden veszélyes anyag és készítmény.

– Használatára vonatkozó kritérium:

  – ajánlott minden olyan veszélyes anyaghoz és készítményhez, amelyet valószínűleg használ a lakosság, és amely különleges ártalmatlanítást igényel.

S 57 A környezetszennyezés elkerülése érdekében megfelelő edényzetet kell használni

– Alkalmazhatóság:

  – azon anyagok, amelyekhez előírásra került az »N« szimbólum.

– Használatára vonatkozó kritérium:

  – rendszerint olyan anyagokra korlátozott, amelyet nem valószínű, hogy használ a lakosság.

S 59 A hulladékanyag visszanyeréséhez/újrahasznosításához a gyártótól/forgalmazótól kell tájékoztatást kérni

– Alkalmazhatóság:

  – minden veszélyes anyag és készítmény.

– Használatára vonatkozó kritérium:

  – kötelező az ózonréteg számára veszélyes anyagokhoz,

  – ajánlott más olyan anyagokhoz és készítményekhez, amelyek hasznosítása ajánlott.

S 60 Az anyagot és/vagy edényzetét veszélyes hulladékként kell ártalmatlanítani

– Alkalmazhatóság:

  – minden veszélyes anyag és készítmény.

– Használatára vonatkozó kritérium:

  – ajánlott olyan anyagokhoz és készítményekhez, amelyet nem valószínű, hogy használ a lakosság, és amelyhez nincs előírva az S 35.

S 61 Kerülni kell az anyag környezetbe jutását. Lásd a külön használati utasítást/biztonsági adatlapot

– Alkalmazhatóság:

  – környezetre veszélyes anyagok.

– Használatára vonatkozó kritériumok:

  – rendszerint olyan anyagokhoz használják, amelyekhez előírásra került az »N« szimbólum,

  – ajánlott a fent nem említett, a környezetre veszélyesként osztályozott minden anyaghoz.

S 62 Lenyelés esetén hánytatni tilos: azonnal orvoshoz kell fordulni, és meg kell mutatni az edényzetet vagy a címkét

– Alkalmazhatóság:

  – a 3.2.3. szakaszban ismertetett kritériumnak megfelelően az R 65-tel ártalmasként osztályozott anyagok és készítmények,

  – nem alkalmazható olyan anyagokhoz és készítményekhez, amelyeket aeroszolpalackokban (vagy szórófejjel felszerelt tartályokban) hoznak forgalomba, lásd a 8. és 9. szakaszt.

– Használatára vonatkozó kritériumok:

  – kötelező a fent említett minden anyaghoz és készítményhez, ha azokat a lakosságnak értékesítik vagy a lakosság valószínűleg használja azokat, kivéve, amennyiben kötelező az S 45 vagy S 46,

  – ajánlott a fent említett anyagokhoz és készítményekhez, amikor azokat az iparban használják, kivéve, amennyiben kötelező az S 45 vagy S 46.

S 63 Belégzés miatt bekövetkező baleset esetén a sérültet friss levegőre kell vinni és biztosítani kell számára a nyugalmat

– Alkalmazhatóság:

  – nagyon toxikus és toxikus anyagok és készítmények (gázok, gőzök, apró szemcsék, illékony folyadékok),

  – légzési érzékenységet okozó anyagok és készítmények.

– Használatára vonatkozó kritérium:

  – kötelező olyan anyagokhoz és készítményekhez, amelyhez előírták az R 26-ot, R 23-at vagy R 24-et, és amelyeket valószínűleg olyan módon használ a lakosság, hogy belélegezheti azokat.

S 64 Lenyelés esetén a szájat vízzel ki kell öblíteni (csak abban az esetben, ha a sérült nem eszméletlen)

– Alkalmazhatóság:

  – maró vagy irritáló anyagok és készítmények,

– Használatára vonatkozó kritérium:

  – a fenti anyagok és készítmények közül azokhoz ajánlott, amelyeket valószínűleg használ a lakosság és ott, ahol alkalmas a fenti kezelés.

7.5.2. *Biztonsági mondatok megválasztása*

A biztonsági mondatok végleges megválasztásánál figyelembe kell venni a címkén jelzett kockázatmondatokat és az anyag vagy készítmény szándékolt használatát:

– általános szabály, hogy legfeljebb négy S-mondat elegendő a legfontosabb biztonsági tanács kifejezésére; ehhez a IV. mellékletben felsorolt, összevont mondatok egyetlen mondatnak tekintendők,

– az ártalmatlanításra vonatkozó S-mondatok esetében egyetlen S-mondat használandó, kivéve, ha nyilvánvaló, hogy az anyag és a tartályának az ártalmatlanítása nem jelent veszélyt az emberi egészségre és a környezetre. Különösen a lakosság számára forgalomba hozott anyagokhoz és készítményekhez fontos a biztonságos ártalmatlanításra vonatkozó tanács,

– néhány R-mondat feleslegessé válhat, ha gondosan történik az S-mondatok kiválasztása és viszont; azon S-mondatok, amelyek nyilvánvalóan megfelelnek az R-mondatoknak, csak akkor jelennek meg a címkén, ha valamilyen különleges figyelmeztetés hangsúlyozására szánták,

– különleges figyelmet kell szentelni a biztonsági mondatok megválasztásában bizonyos anyagok és készítmények használatának előre látható körülményeire, például szórás vagy más aeroszolhatások esetén. A mondatokat a tervezett használat szem előtt tartásával kell megválasztani.

– az S 1, S 2 és S 45 biztonsági mondatok kötelezőek a lakosság számára forgalomba hozott minden nagyon toxikus, toxikus és maró anyagnál és készítménynél,

– az S 2 és S 46 biztonsági mondatok feltüntetése kötelező a lakosság számára forgalomba hozott minden egyéb veszélyes anyagnál és készítménynél (kivéve azokat, amelyeket csak környezetre veszélyesekként osztályoztak).

Amennyiben a 6.2.-ben ismertetett szigorú kritériumnak megfelelően megválasztott mondatok szószaporítást vagy félreértést eredményezhetnek, vagy nyilvánvalóan szükségtelenek, tekintettel az adott termékre/csomagra, néhány mondat törölhető.

8. KÜLÖNLEGES ESETEK: ANYAGOK

8.1. **Mobil gázpalackok**

Mobil gázpalackok esetében a címkézésre vonatkozó követelmények kielégítőnek tekintendők, amennyiben összhangban vannak a 23. cikkel vagy a 24. cikk (6) bekezdésének b) pontjával.

Azonban a 24. cikk (1) és (2) bekezdésétől való eltérés adott ideig tartó engedélyezése esetén, a következő változatok valamelyike használható 150 liternél kisebb vagy ezzel egyenlő térfogatú víz befogadóképességű gázpalackoknál:

– a címke formátuma és méretei az ISO/DP 7225-ös ISO szabvány előírásait követhetik,

– a 23. cikk (2) bekezdésében ismertetett információk a palackhoz rögzített tartós tájékoztató lemezen vagy címkén adhatók meg.

8.2. **Propán, bután vagy cseppfolyós propán-bután gáz (liquefied petroleum gas, LPG) tárolására szolgáló gáztartályok**

Ezen anyagok osztályozását az I. melléklet tartalmazza. Bár az osztályozásuk a 2. cikknek megfelelően történt, nem jelentenek veszélyt az emberi egészségre, amennyiben zárt, újratölthető palackokban vagy nem újratölthető patronokban hozzák azokat forgalomba az EN 417-es érvényességi körén belül olyan fűtőgázokként, amelyeket csak elégésük érdekében engednek ki a tartályból.

E palackokat vagy patronokat a megfelelő szimbólummal és a tűzveszélyességükre vonatkozó R- és S-mondatokkal kell feliratozni. Az emberi egészségre gyakorolt hatásukra vonatkozóan semmilyen információra nincs szükség a címkén. Azonban azokat az emberi egészségre gyakorolt hatásokra vonatkozó információkat, amelyeknek meg kellene jelenniük a címkén, az anyag forgalomba hozataláért felelős személynek kell közölnie a szakképzett felhasználóval, az irányelv 27. cikkében megadott formátumban. A fogyasztó számára elegendő információt kell megadni azért, hogy megtehessen minden szükséges egészségügyi és biztonsági intézkedést, úgy, ahogyan az ezekre vonatkozó 93/112/EKG irányelv által módosított 91/155/EGK irányelv 1. cikkének (3) bekezdése rendelkezik.

8.3. **Fémtömbök**

Ezen anyagok osztályozását az I. melléklet ismerteti, vagy azok a 6. cikknek megfelelően osztályozandók. Azonban ezen anyagok közül néhány, bár már osztályozták azokat a 2. cikknek megfelelően, nem jelent veszélyt az emberi egészségre a belélegzésük, lenyelésük vagy a bőrrel való érintkezésük esetén vagy a vízi környezetre abban a formában, ahogyan azokat forgalomba hozzák. Az ilyen anyagoknál nincs szükség a 23. cikknek megfelelő címkére. Azonban minden olyan információt, amelynek a címkén kellene megjelennie, a fém forgalomba hozataláért felelős személy közli a felhasználóval, a 27. cikkben megadott formátumban.

8.4. **R 65-tel osztályozott anyagok**

A belélegzés veszélye alapján ártalmasnak osztályozott anyagokat nem kell káros anyagként címkézni az R 65-tel, amennyiben azokat aeroszoltartályokban vagy szórófejjel felszerelt tartályokban hozzák forgalomba.”